

Dosarul nr. 2rac-255/22

2-17189501-01-2rac-31102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. I. Păduraru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cotruță, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Dagl Construct” și Societatea cu Răspundere Limitată „Bemas”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Dagl Construct” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bemas”, intervenienți accesorii Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Societatea cu Răspundere Limitată „Elsaco Electronic” (România) cu privire la repararea prejudiciului, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bemas” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Dagl Construct” cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bemas” și a fost casată parțial hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea în partea casată a unei noi hotărâri și împotriva deciziei suplimentare din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost încasate cheltuielile de judecată,

constată:

La data de 15 august 2017, SRL „Dagl Construct” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Bemas”, intervenienți accesorii SA „Termoelectrica” și SRL

„Elsaco Electronic” (România) cu privire la repararea prejudiciului, încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 07 iulie 2016, în calitate de executor a încheiat cu SRL „Bemas”, în calitate de beneficiar, contractul de prestări servicii nr. 16/07-07 TE, obiectul principal al căruia a constituit executarea și finalizarea lucrărilor asumate în vederea implementării proiectului „Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) care este inclus în lista împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului Republicii Moldova (Hotărârea Guvernului nr.246 din 08 aprilie 2010, Anexa 2) în cadrul contractului de execuție de lucrări semnate cu SC „Elsaco Electronic” SRL”. Iar obiectul special al contractului a constituit execuția lucrărilor în temeiului contractului nr. 6776 din 08 iunie 2016 pentru executarea și finalizarea lucrărilor la stațiile de pompare SP-12 și SP-13 Chișinău, gestionate de SA „Termoelectrica”, ultima fiind de fapt și beneficiarul final al contractului respectiv.

Reclamanta a menționat că în temeiul contractului nr. 16/07-07 TE din 07 iulie 2016, a executat lucrări de tencuială, vopsire și termoizolare a fațadelor în valoare totală de 1 427 590 de lei, fapt ce se confirmă prin datele de evidență contabilă și parțial (în mărime de 966 060 de lei cu TVA cota zero) din anexele, actele de predare-primire și facturile semnate de către părțile contractului.

A notat că pârâta SRL „Bemas” a recepționat și achitat lucrările în valoare de 966 060 de lei cu TVA cota zero, iar restul lucrărilor în valoare de 461 530 lei, inclusiv TVA în mărime de 92 306 lei nu au fost achitate, acestea din urmă fiind comandate în formă verbală de către SRL „Bemas” pentru executare de către SRL „Dagl Construct”, cu titlu de lucrări suplimentare.

A precizat că administratorul SRL „Bemas” a explicat necesitatea executării lucrărilor suplimentare prin faptul că reprezentanții societății pârâte și SC „Elsaco Electronic” SRL au hotărât schimbarea aspectului vizual al pereților din interiorul obiectivelor sus-indicate prin tencuirea și vopsirea acestora, lucrări comandate după finalizarea lucrărilor de tencuială și de vopsire executate inițial. Astfel, fiind în relații prietenoase cu reprezentanții companiilor respective, administratorul SRL „Dagl Construct” a acceptat inițierea și executarea lucrărilor suplimentare în lipsa unei solicitări scrise, fiind convins și asigurat de către beneficiari că aceste lucrări vor fi documentate în modul corespunzător cu plata ulterioară conform înțelegerii inițiale.

Reclamanta a afirmat că de fiecare dată când se solicita recepționarea lucrărilor suplimentare și semnarea respectivă a anexelor la contract și actelor de primire-predare a lucrărilor executate în scopul întocmirii facturii și expedierii către SRL „Bemas”, administratorul acesteia sub diferite pretexte amâna semnarea, insistând că va semna întregul set de acte pentru lucrările efectuate suplimentar imediat după finalizarea lor.

În pofida acestui fapt, deși obiectele la care au fost executate lucrările suplimentare nominalizate au fost date în exploatare și se utilizează conform destinației de către SA „Termoelectrica”, totuși, SRL „Bemas” nu a achitat costul acestor lucrări, iar administratorul acesteia într-un mod cinic susține că nu a fost executată nicio lucrare suplimentară și respectiv, nu va fi semnat nici un act, motiv din care SRL „Dagl

Construct” s-a adresat cu plângere la Centrul Național Anticorupție în vederea inițierii procedurii de verificare a legalității acțiunilor acestuia.

SRL „Dagl Construct” a indicat că o parte din lucrările suplimentare au fost acceptate ca fiind executate de către dirigințele de șantier, numit din partea întreprinderii pârâte condusă de Grigoriev Leonid, iar volumul lucrărilor suplimentare executate se confirmă atât din documentele întocmite de către executant, cât și pot fi confirmate de către angajații întreprinderii, care nemijlocit au executat aceste lucrări, care au fost parțial acceptate ca volum și calitate de către dirigințele de șantier desemnat de către pârâtă.

A invocat că SRL „Bemas” în mod abuziv refuză să restituie reținerile de garanție în mărime de 28 300 de lei, contrar faptului că lucrările au fost executate calitativ și cantitativ în volum deplin, actualmente obiectivele fiind utilizate de către SA „Termoelectrica” conform destinației acestora, nefiind înregistrate pretenții.

Reclamanta consideră că prin acțiunile ilicite ale lui Grigoriev Leonid, administratorul SRL „Bemas”, în raporturile contractuale, i-a fost cauzat un prejudiciu în mărime de 461 530 de lei, inclusiv TVA în mărime de 92 306 lei, cu titlu de restanță la achitarea costului lucrărilor și 28 300 de lei cu titlu de rețineri de garanție, reținute abuziv pe contul pârâtei. Or, SRL „Bemas”, contrar obligațiilor contractuale și legale, comportându-se cu rea-credință și în mod ilicit, în pofida executării în volum deplin calitativ și cantitativ a lucrărilor în litigiu, refuză neîntemeiat și abuziv recepționarea, achitarea costului acestora, precum și restituirea reținerii de garanție, iar pe cale de consecință, în ordinea răspunderii delictuale, este ținută să repare prejudiciul cauzat astfel.

A mai indicat că, deoarece obiectele indicate au fost date în exploatare cel târziu la începutul lunii decembrie, în contract fiind prevăzută în caz de întârziere clauză penală, consideră că este justificat să pretindă din contul pârâtei încasarea și a penalității în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere a plății sumelor restante în sumă de 104 784,48 lei, calculată pentru o perioadă de 180 de zile începând cu data depunerii prezentei acțiuni în judecată.

De asemenea, reclamanta consideră că este în drept să solicite din contul pârâtei și încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 01 ianuarie 2017 – 01 august 2017 în mărime de 61 148,21 de lei.

SRL „Dagl Construct” a solicitat încasarea din contul SRL „Bemas” în beneficiul său a sumei de 582 136 de lei cu titlu de prejudiciu, 104 784,48 de lei cu titlu de penalitate, 61 148,21 de lei cu titlu dobândă de întârziere și a tuturor cheltuielilor de judecată.

La data de 09 octombrie 2017, SRL „Bemas” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, concretizată la data de 15 octombrie 2018, împotriva SRL „Dagl Construct cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că între părți au existat relații civile prevăzute de contractul de prestări servicii nr. 16/07-07 TE din 07 iulie 2016.

A declarat că SRL „Dagl Construct” a executat lucrările cu mari întârzieri, punând în pericol termenul de finalizare a lucrărilor până la începerea sezonului de încălzire

stabilit de SA „Termoelectrica” în graficul de lucrări, creând o situație neclară și periculoasă pe șantier.

Astfel, potrivit anexelor nr.1, 2, 3, 4, 5 la contractul de prestări servicii, SRL „Dagl Construct” s-a angajat să execute lucrări de termoizolare fațade și lucrări de reparație a încăperilor interioare la stațiile de pompare SP-12 și SP-13 cu folosirea materialului beneficiarului și procesului tehnologic descris în proiect. Însă, contrar termenelor de execuție stabilite de comun acord, aceste lucrări au fost finalizate cu întârzieri, motiv din care este în drept să solicite achitarea penalității în mărime de 39 466,64 lei, reieșind din mărimea penalității de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere.

A notat că pe perioada contractuală, SRL „Elsaco Electronic” a înaintat somații care au fost readresate către SRL „Dagl Construct”, însă, au rămas nesoluționate.

A relatat că prin scrisoarea de garanție nr.1-02 din 21 februarie 2017, SRL „Dagl Construct” și-a asumat suplimentar obligația prevăzută în contract pentru efectuarea lucrărilor de garanție și înlăturarea neajunsurilor invocate de SRL „Elsaco Electronic”, remise în adresa SRL „Bemas”, cu toate că o parte din garanția de bună execuție în mărime de 20 000 de lei din valoarea totală de 48 303 lei, a fost transferată SRL „Dagl Construct”. Suma garanției de bună execuție în valoare de 48 303 lei, ce constituie 5 % din valoarea lucrărilor executate, urma a fi achitată conform prevederilor contractuale în termen de 14 zile calendaristice de la data încheierii procesului-verbal de recepție finală la terminarea lucrărilor. Însă, SRL „Dagl Construct” nu și-a îndeplinit nici această parte a obligației contractuale, prin ce a dus la prejudicierea companiei reclamante față de partenerii externi.

SRL „Bemas” a solicitat încasarea din contul SRL „Dagl Construct” a penalității în mărime de 39 466,64 de lei, cheltuielilor pentru înlăturarea neajunsurilor în mărime de 29 807,31 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 4873,29 de lei (pentru perioada 29 septembrie 2017 – 15 octombrie 2018), precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cauzele civile au fost conexe într-un singur proces.

Prin hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă integral acțiunea depusă de SRL „Dagl Construct” și s-a încasat din contul SRL „Bemas” în beneficiul SRL „Dagl Construct” suma de 582 136 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat în ordinea răspunderii delictuale și în ordinea răspunderii contractuale și legale, suma de 104 784,48 de lei cu titlu de penalitate pentru 180 de zile și suma de 61 148,21 de lei cu titlu dobândă de întârziere pentru perioada 01 ianuarie 2017 – 01 august 2017. Acțiunea depusă de SRL „Bemas” a fost respinsă ca nefondată. Totodată, s-a încasat din contul SRL „Bemas” în beneficiul statului suma de 22 442,06 lei cu titlu de taxă de stat.

La data de 10 august 2021 administratorul SRL „Bemas”, Leonid Grigoriev, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de SRL „Dagl Construct” să fie respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea SRL „Bemas” să fie admisă integral. Totodată,

administratorul SRL „Bemas”, Leonid Grigoriev a solicitat anularea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de fond și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Bemas” și a fost casată hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în partea admiterii pretențiilor, în această parte fiind pronunțată o hotărâre nouă, prin care s-a încasat din contul SRL „Bemas” în beneficiul SRL „Dagl Construct” taxa de bună execuție în sumă de 28 300 de lei, penalitatea în mărime de 0,1% pentru 180 de zile de întârziere în sumă de 5094 de lei și taxa de stat proporțional pretențiilor admise din acțiune în sumă de 1001,82 de lei, suportată în instanța de fond. În rest, hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la 07 iulie 2016 între SRL „Bemas” și SRL „Dagl Construct” a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 16/07-07 TE, inițial cu 4 anexe, în valoare totală de 807 530 de lei, inclusiv TVA 0%, iar după începerea lucrărilor de finisări interioare la data de 10 septembrie 2016 a fost semnată în vederea executării serviciilor suplimentare și anexa nr.5 în valoare totală de 158 530 lei, inclusiv TVA 0%. După semnarea anexei nr. 5 din 10 septembrie 2016, valoarea totală a contractului cu 5 anexe a constituit 966 060 de lei, inclusiv TVA 0%.

Instanța de apel a considerat că este greșită concluzia primei instanțe de admitere a pretenției cu privire la repararea prejudiciului în mărime de 461 530 de lei, deoarece nu a fost făcută dovada suportării acestuia, or, pretinsele lucrări nu au fost coordonate cu antreprenorul general SC „Elsaco Electronic” SRL (România), nu au fost aprobate de Guvernul Republicii Moldova prin intermediul UCIPE, iar drept urmare nu au fost incluse în proiect, astfel că sunt contrare bugetului proiectului.

Mai mult ca atât, actele juridice pretinse au fost încheiate în formă verbală, iar intimata neagă existența unor asemenea înțelegeri. În conformitate cu pct. 28.1 din contractul nr. 16/07-07 TE din 07 iulie 2016, orice comunicare între părți referitoare la îndeplinirea prezentului contract trebuie să fie transmisă în scris. Deci, părțile contractante au convenit prin semnarea contractului asupra formei scrise pentru orice act adițional la acest contract. Prin urmare, ținând contul de faptul SRL „Bemas” neagă executarea pretinselor lucrări în sumă de 461 530 de lei și nu sunt probe care să facă dovada executării acestora (facturi fiscale, scrisoarea obligatorie din partea reprezentantului Guvernului Republicii Moldova Unității Consolidate pentru Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Energeticii (UCIPE), lipsește aprobarea acestor lucrări de către Guvernul Republicii Moldova), precum și de faptul că părțile contractante nu au respectat forma actului juridic cerut de lege, această solicitare este una neîntemeiată.

De altfel, potrivit actului de verificare din 15 decembrie 2016, semnat de ambele părți, la data de 15 decembrie 2016 existau datorii în sumă de 110 227 de lei și nicidecum de 461 530 lei, pe care le pretinde SRL „Dagl Construct”.

Subsecvent, în condițiile în care s-a constatat netemeinica cerinței de reparare a prejudiciului pentru pretinsele lucrări suplimentare în sumă de 461 530 lei, instanța de

apel a respins și cerința de încasare a taxei pe valoarea adăugată la costul acestor lucrări în sumă de 92 306 lei.

În continuare, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind întemeiată legal solicitarea reclamantei SRL „Dagl Construct” de încasare a garanției de bună execuție a contractului în sumă de 28 300 de lei, întrucât, deși a avut loc recepția finală a lucrărilor (actul de recepție nr. 3 din 28 octombrie 2016 la anexa nr. 2 din 07 iulie 2016, actul de recepție nr. 4 din 31 octombrie 2016 la anexa nr.1 din 07 iulie 2016, în temeiul cărora SRL „Dagl Construct” a emis facturi fiscale, care se regăsesc în actul de verificare contabilă din 15 decembrie 2016 semnat de părți fără obiecții), totuși, garanția de bună execuție nu a fost restituită integral, fiind transferată doar suma de 20 000 de lei. Potrivit pct.14.3 lit. a) din contractul nr.16/07-07 TE din 07 iulie 2016, beneficiarul are obligația să restituie garanția de bună execuție a lucrării în mărime de 100 % din valoarea garanției în termen de 14 zile calendaristice de la data încheierii procesului verbal de recepție finală la terminarea lucrărilor, dacă nu a ridicat până la acea dată pretenții asupra ei, iar riscul pentru vicii ascunse este minim.

De asemenea, instanța de apel a conchis că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, SRL „Bemas” se afla în întârzierea executării obligației, taxa de garanție în sumă de 28 300 de lei nefiind achitată până în prezent, motiv din care ultima urmează să achite o penalitate de întârziere în mărime de 5094 de lei.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a considerat greșită concluzia instanței de fond de a încasa și dobânda de întârziere, deoarece conform art. 942 alin. (4) din Codul civil, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere.

Referitor la acțiunea depusă de SRL „Bemas”, instanța de apel a concluzionat că aceasta întemeiat a fost respinsă integral de către prima instanță, deoarece SRL „Bemas” nu a demonstrat că SRL „Dagl Construct” s-a aflat în întârziere de plată, solicitarea acesteia de încasare a penalității de întârziere fiind una nejustificată legal. De asemenea, nu are suport probatoriu nici solicitarea cu privire la restituirea cheltuielilor pentru înlăturarea neajunsurilor în mărime de 29 807,31 lei, în condițiile în care potrivit pct. 10.9 din contract, în cazul în care pe parcursul execuției lucrărilor survine o eroare în poziția, cotele, dimensiunile sau aliniamentul oricărei părți a lucrărilor, executorul are obligația de a rectifica eroarea constatată pe cheltuiala sa, cu excepția situației în care eroarea respectivă este rezultatul datelor incorecte furnizate în scris de către proiectant. Mai mult ca atât, la actele cauzei nu au fost anexate probe din care să rezulte că aceste lucrări ar fi fost executate de către alte persoane.

Prin urmare, instanța de apel nu a reținut argumentul SRL „Bemas” precum că potrivit pct. 18.4 din contract, în cazul în care executorul nu execută lucrările prevăzute la pct. 18.2 de remediere a viciilor, este în drept să angajeze alte persoane să le execute din contul executorului sau reținute din garanția de bună execuție, or, SRL „Bemas” nu a făcut dovada acestor cheltuieli în modul prevăzut de contract, cu aprobarea antreprenorului general SRL „Elsaco Electronic” (România) și a Guvernului Republicii Moldova, astfel că aceste cheltuieli nefiind coordonate, nu au fost incluse în proiect și

sunt contrare bugetului proiectului. La fel, SRL „Bemas” a semnat actele de predare-primire a lucrărilor fără obiecții, confirmând faptul lipsei pretențiilor de ordin material sau juridic.

La 09 iunie 2022, administratorul SRL „Bemas”, Leonid Grigoriev a depus cerere cu privire la emiterea unei decizii suplimentare, solicitând anularea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de fond și încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat pentru apel – 18 499,85 de lei și cheltuieli de asistență juridică – 26 000 de lei.

Prin decizia suplimentară din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea înaintată de administratorul SRL „Bemas”, Grigoriev Leonid privind emiterea unei decizii suplimentare. S-a încasat de la SRL „Dagl Construct” în beneficiul SRL „Bemas” taxa de stat suportată în apel în sumă de 18 499,85 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 26 000 de lei. S-au anulat măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind ridicat sechestrul aplicat pe mijloacele financiare deținute de SRL „Bemas” în limita valorii acțiunii de 748 068,69 de lei.

La data de 05 august 2022 administratorul SRL „Bemas”, Leonid Grigoriev, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii parțiale a acțiunii SRL „Dagl Construct” și respingerii acțiunii SRL „Bemas” și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de SRL „Dagl Construct” să fie respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea SRL „Bemas” să fie admisă integral, cu încasarea totodată din contul intimatului a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare în mod tendențios și părtinitor au apreciat probele administrate de către SRL „Bemas” în susținerea acțiunii sale, care demonstrează cert nerespectarea de către SRL „Dagl Construct” a termenelor de executare a lucrărilor și a calității acestora.

A susținut că termenele de executare a lucrărilor prevăzute în Anexele nr. 1 – nr. 5 la contract, au fost încălcate de către intimată, fapt pentru care datorează penalitate în mărime de 39 466,64 de lei, calculată pentru întârzierea executării lucrărilor prevăzute în fiecare anexă aparte.

Recurentul a indicat că instanța de apel eronat a încasat suma garanției pentru buna execuție a lucrărilor, deoarece conform pct. 18.1 din contract, perioada de garanție a fost stabilită pe un termen de 24 de luni de la data semnării procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, care a fost semnat în speță la 28 martie 2017 cu o anexă de neconformități la care s-a solicitat un plan de acțiuni pentru remedierea lor. Respectiv, perioada de garanție a stabilită de la 28 martie 2017 până la 27 martie 2019. Prin scrisoarea de garanție din 21 februarie 2017, intimata și-a asumat suplimentar obligația prevăzută în contract de a efectua toate remediile apărute în perioada de garanție.

A menționat că suma garanției de bună execuție în valoare de 48 303 lei, ce constituie 5% din valoarea lucrărilor executate, a fost reținută la achitarea fiecărei facturi, conform prevederilor pct. 14.3 lit. a) din contract și urma a fi achitată în termen

de 14 zile calendaristice de la data încheierii procesului verbal de recepție finală la terminarea lucrărilor, dacă nu a ridicat până la acea dată pretenții asupra ei, iar riscul pentru vicii ascunse este minim. La caz, în asemenea condiții, i-a fost transferată o sumă din garanția de bună execuție și anume, suma de 20 000 de lei. Astfel, cu titlu de garanție au mai rămas reținuți doar 28 303 lei.

Recurentul a declarat că potrivit procesului-verbal de lucrări executate defectuos la stațiile de pompare nr. 12 și nr. 13, semnat de SA „Elsaco Electronic” și SRL „Bemas” la 20 decembrie 2016, a fost remisă în adresa SRL „Dagl Construct” somația privind executarea lucrărilor de remediere a obiectivelor constatate, însă, ultima a refuzat categoric executarea lucrărilor. Pentru înlăturarea neconformităților, SRL „Bemas” a fost nevoită să angajeze o altă firmă de construcții cu achitarea serviciilor în sumă de 49 807,31 de lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 01 martie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a recurente SRL „Bemas” la data de 06 iunie 2022 (f.d. 126, volumul IV).

Astfel, recursul, declarat de către SRL „Bemas” la 05 august 2022, este în termen.

La data de 31 octombrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimă SRL „Dagl Construct” și a intervenienți accesorii SA „Termoelectrica” și SRL „Elsaco Electronic” (România) (f.d. 158-162, volumul IV), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

La data de 22 noiembrie 2022, SRL „Elsaco Electronic” (România) a depus referință, indicând că nu este parte la contractul de prestări servicii nr. 16/07-07 TE din 07 iulie 2016 și nu are nicio obligație financiară față de SRL „Dagl Construct”, motiv din care lasă la discreția instanței examinarea cererii de recurs.

La 22 noiembrie 2022 administratorul SRL „Dagl Construct”, Alexandr Tribusean, a depus referință, care după conținut este cerere de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de SRL „Bemas”, casarea integrală a deciziei instanței de apel din 01 martie 2022 și a deciziei suplimentare din 13 septembrie 2022, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului administratorul SRL „Dagl Construct” a indicat că instanța de apel eronat a apreciat că lucrările adăugătoare nu au fost acceptate de către reprezentanții SRL „Bemas”. Mai mult ca atât, instanța nu s-a expus asupra probelor privind îndeplinirea de facto a lucrărilor adăugătoare și anume, actele nr. 3 și 4 de predare-primire a lucrărilor adăugătoare. Deci, reprezentanții SRL „Bemas” au recunoscut îndeplinirea lucrărilor adăugătoare de către SRL „Dagl Construct”, prin semnarea actelor ce confirmă executarea acestora.

La data de 19 ianuarie 2023, copia recursului declarat de SRL „Dagl Construct” a fost expediată în adresa intimă SRL „Bemas” (f.d. 185-186, volumul IV), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Prin referința depusă la 17 februarie 2023, SRL „Bemas” a solicitat declararea recursului SRL „Dagl Construct” ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Bemas” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de SRL „Bemas” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Cât privește recursul declarat de SRL „Dagl Construct” împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că acesta a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 01 martie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că decizia integrală a fost expediată la adresa electronică a SRL „Dagl Construct” la data de 06 iunie 2022 (f.d. 126, volumul IV), adresă pe care societatea recurentă a indicat-o și în cererea de recurs.

Prin urmare, termenul de declarare a recursului a început să curgă la 07 iunie 2022 și a expirat la 08 august 2022, iar SRL „Dagl Construct” a declarat recurs abia la 22 noiembrie 2022 (f.d. 166-173, volumul IV), cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază cu certitudine că, contestarea

actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs depus cu omiterea termenului de declarare, împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimitei la un proces echitabil.

Prin cererea de recurs depusă la 22 noiembrie 2022, SRL „Dagl Construct” a contestat și decizia suplimentară a instanței de apel din 13 septembrie 2022.

Decizia suplimentară a fost expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 20 octombrie 2022 (f.d. 145, volumul IV), SRL „Dagl Construct” contestând în termen acest act judecătoresc.

Însă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de SRL „Dagl Construct” împotriva deciziei suplimentare din 13 septembrie 2022 nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, iar argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de SRL „Bemas” și SRL „Dagl Construct”, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a), b) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Dagl Construct” și Societatea cu Răspundere Limitată „Bemas” se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic